

Nijkerk *Natuurlijk*

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk Nummer 3 - 2024

Zomer

ivn natuur
educatie
Nijkerk

**Instituut voor natuureducatie
Afdeling Nijkerk**

Postbus 1082, 3860 BB Nijkerk

BESTUUR

Voorzitter	Vacant	
Secretaris	Arjan van Slooten	06-36 38 40 06 secretaris@ivn-nijkerk.nl
Penningmeester	Ellie Kroon	06-13 07 63 39 penningmeester@ivn-nijkerk.nl
Algemeen lid	Rien Loman	06-25 08 18 05 info@ivn-nijkerk.nl
Oriënterend lid	Marieke van den Heuvel	06-14 03 50 67 info@ivn-nijkerk.nl
Vertrouwens ContactPersoon (VCP)	Ben Hiemstra	06-42 21 95 86 vcp@ivn-nijkerk.nl

COLOFON

Nijkerk Natuurlijk is een uitgave van IVN-afdeling Nijkerk. Kopij en reacties kunt u uiterlijk tot **15 augustus 2024** sturen naar Arjan Kalee, nn@ivn-nijkerk.nl (tekst zo mogelijk in Word aanleveren en **afbeeldingen los** bijleveren als JPG of TIFF).

Redactie:

Arjan Kalee (tijdelijke coördinator)
Egbert Woudenberg
Hans Dekker

Lay-out en productie:

Renea Grafisch, Nijkerk

Bezorging:

Renée Broekhuis (coördinator),
Robin Nellestein, Marion Petrie,
Anita de Raad, Jaap Schaap,
Marinus van Tol, Wil van Winkoop,
Dinie Vos, Bernadette Post,
Akke Tolsma, Ans Vermeulen,
Hildegard Steenbrink,
Jacqueline Kooy en Johan Nijzink

Foto op de voorkant:

De zanglijster, van Thea de Ruijter.
Een toelichting bij deze foto vindt u op pagina 4.

Nijkerk *Natuurlijk*

Jaargang 47; 2024 nr. 3 (Zomer)

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk.

De afdeling IVN Nijkerk is opgericht op 14 maart 1977.

Secretariaat: Greppelland 7, 3863 ZK Nijkerk,
secretaris@ivn-nijkerk.nl

Banknummer: NL32RABO0347864759 t.n.v. IVN Nijkerk

Ledenadministratie: Herman van Dasselaar, ledenadministrateur@ivn-nijkerk.nl

Lidmaatschap: lid € 25,00, donateur € 17,00, huisgenootlid € 12,50,
jeugd lid € 7,50 en cadeaulid € 25,00 per jaar

Website: www.ivn.nl/afdeling/nijkerk

INHOUDSOPGAVE

De grote lijstster of de zanglijster? - <i>bij de voorpagina</i>	4
Madeliefje	6
De schrijver en de vlieg	10
Een natuurbeleving op de voormalige bodem van de Zuiderzee	13
In Memoriam Roel van der Wijk	20
Op ontdekkingsreis door het Hoevelakense Bos	21
75 Nijkerkse kinderen vissen in dezelfde vijver!	23
Open Tuinen dag 2024 - Van der Meerstraat 36	26
Verslag van de algemene ledenvergadering	28
Nattigheid en slijmzwammen	30
Op kraamvisite bij de uilen	31
Werkgroepen	35

IVN is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij de natuur betreft. Meer dan 20.000 ervaren vrijwilligers organiseren jaarlijks met veel passie en kennis talloze excursies, cursussen, wandelingen en tentoonstellingen. Zo komen veel mensen in contact met de natuur. En dat is nodig, want IVN is ervan overtuigd dat kennis van natuur, milieu en landschap de betrokkenheid vergroot. Door uw lidmaatschap ondersteunt u IVN Nijkerk.

Een tijdje terug hoorde ik in het bos een vogel heel mooi fluiten. Ik ben er niet heel goed in om de zang van een vogel te kunnen herkennen. Maar mijn Merlin-app gaf aan dat het om de grote lijster ging. Het geluid leek wel op een merel maar was toch anders. Een tijdje later kreeg ik deze prachtige vogel voor mijn lens. Thuis zag ik toch verschil in de foto's die ik had gemaakt. Het bleken foto's te zijn van zowel de grote lijster als de zanglijster. Wat is nou het verschil tussen deze lijsters? Zo op het oog lijken ze veel op elkaar.

De zang

Allebei kunnen ze prachtig zingen. Het zijn dan ook met recht volwaardige zangvogels. De zang is één aspect waaraan je de lijsters kan onderscheiden. De zanglijster zingt uitbundig, met gevarieerde strofen maar met een kenmerkende herhaling van meestal driemaal hetzelfde geluid. De grote lijster heeft een meer merelachtige zang, maar dan veel harder. De zang bestaat uit korte strofen. Steeds als de vogel op gang lijkt te komen, wordt het lied weer afgebroken. Het geluid van de grote lijster is harder omdat hij een groter territorium heeft dan de zanglijster. Het beste kun je het geluid eens opzoeken en beluisteren. Tip: op de site van de Vogelbescherming vind je per vogel een uitleg en ook een opname van de zang.

Het postuur van de lijsters

De naam van de grote lijster zegt het al. Het postuur van de grote lijster is groter dan die van de zanglijster. Om dat onderscheid te kunnen zien moet je ze wel naast elkaar zien. Dat gebeurt zelden.

De vlekken

Beide lijsters kenmerken zich door de vlekken in hun verenkleed. De grote lijster heeft grotere, meer ronde vlekken. De zanglijster heeft meer vlekken in de vorm van een omgekeerde 'V'. Zie de foto's voor het onderscheid. De foto links is een zanglijster en daarnaast een grote lijster. De kop van de grote lijster is lichter dan die van de zanglijster. De grote lijster neemt in aantal af en staat daarom op de Rode lijst met beschermde soorten. De zanglijster doet het daarentegen beter. De Vogelbescherming noemt wel, dat de zanglijster in tuinen minder voorkomt. Voor zowel de grote lijster als de zanglijster kan het helpen om tuinen meer vogelvriendelijk in te richten. Advies is: maai het gazon niet te vaak en zaai verschillende grassoorten in. Het gazon wordt daardoor rijker aan insecten, wormen en slakken: het lievelingskostje van de lijsters.

Etymologie

Beide lijsters behoren tot de familie van de lijsters (Turdidae) en het geslacht echte lijsters (Turdus). In Nederland komen we zes echte

Zanglijster (*Turdus philomelos*)

lijstersoorten tegen: grote lijster, zanglijster, koperwiek (wintergast), kramsvogel, merel en beflijster (doortrekker).

De Latijnse naam 'philomelos' (philo=liefhebbend, melos=melodie) komen we tegen in een macabere Griekse mythe waarin Tereus (koning van Thracië) zijn schoonzuster Philomela misbruikt en haar tong afsnijdt om haar het spreken over zijn misdaad onmogelijk te maken. Als Philomela samen met haar zus Prokne (de vrouw van Tereus) wraak neemt op Tereus, dreigt hij hen te

Grote lijster (*Turdus viscivorus*)

doden. Maar dan grijpen de goden in en veranderen ze Prokne in een nachtegaal en Philomela in een zwaluw. In de Romeinse literatuur is het omgekeerd: daar is Philomela de nachtegaal. Tereus verandert in een hop.

Universele (Latijnse) naamgeving en onderscheiding van soorten is een heel proces geweest. De nachtegaal behoorde vroeger ook tot de lijsters, maar nu tot de vliegenvangers. Linnaeus maakte aanvankelijk geen onderscheid tussen de zanglijster en de koperwiek (1746). Later wel

(Systema naturae, 10e editie, 1758), maar hij verwisselde de soortbeschrijvingen. Pas in de 12e editie (1766) was de verwarring opgelost, de zanglijster luisterde naar de Latijnse naam *Turdus musicus*, en de koperwiek naar *Turdus iliacus*, beiden voorzien van de juiste soortbeschrijvingen.

Toch werd vanaf 1909 de naam *Turdus philomelos* onder ornithologen gebruikelijk. De lijster werd al zo benoemd door

Brehm in 1831. Naar de dichterlijke naam voor de nachtegaal 'philomela', omdat beiden zulke mooie zangkunsten vertonen. Maar pas in 1956 besliste het ICZN (International Commission on Zoological Nomenclature) dat *Turdus philomelos* de officiële naam zou worden voor de zanglijster en werd 'musicus' in de ban gedaan.

*Tekst en foto's: Thea de Ruijter
Etymologie: Arjan Kalee*

MADIELIEFJE

Nationale bloem
HET
MADIELIEFJE

Op 4 juni 2023 is het madeliefje, of misschien noem jij deze bloem wel het meizoentje, met een ruime meerderheid van stemmen gekozen tot de Nationale Bloem van Nederland. Dit heuglijke moment werd bekend gemaakt tijdens een uitzending van het radioprogramma 'Vroege Vogels'. Het zou zomaar kunnen dat vele Nijkerkse IVN'ers dit beluisterd hebben. Ik ben helemaal blij met deze keuze, maar zelf had ik gestemd op de paardenbloem. Een zonnige bloem met zo'n prachtige pluizenbol was mijn eerste keuze, maar eerlijk is eerlijk: ik heb wel getwijfeld tussen 's lands nationale bloem en misschien wel de gewoonste bloem die bijna het hele jaar kan tegenkomen, de paardenbloem.

Waarom een nationale bloem?

De meest bekende nationale bloem in Europa is naar mijn idee de edelweiss van de Oostenrijkers. Ken jij er nog meer? De klaproos is het in België, de korenbloem in Duitsland en de Finnen hebben het lelietje-van-dalen als nationale bloem. Bijna elk Europees land heeft wel een nationale bloem en Nederland had er tot 4 juni 2023 geen. Tijd dus voor een verkiezing in ons land waar we ons gelukkig kunnen prijzen met een wilde flora die genoeg te bieden heeft.

De genomineerde bloemen

De top 5 bestond uit de pinksterbloem, het fluitenkruid, de wilde kievitsbloem en natuurlijk de paardenbloem en het madeliefje.

Weetjes over de winnaar:

- Het madeliefje (*Bellis perennis*) komt uit de composietenfamilie;
- 's Avonds sluit de madelief de bloemhoofdjes en bij het krieken van de dag gaan ze weer open;
- Ze verspreidt zich vaak via ondergrondse uitlopers en kan zo dichte matten vormen;
- De madelief is als een weervoorspeller: als er regen op komst is, worden de bloemblaadjes gebruikt als paraplu om de nectar en stuifmeel droog te houden. Hoe geweldig zit de natuur in elkaar, denk ik dan;
- De herkomst van de naam is niet helemaal zeker. Het kan komen van 'made' wat weide of hooiland betekent en 'lief', omdat men het bloempje graag in het grasland zag. Het kan ook van 'maagde-lief' komen, wat in verband gebracht werd met de maagd Maria.

Wit bekennt kleur

Merk op dat de bloemblaadtippen van het madeliefje soms paars gekleurd zijn. De paarse kleur in de witte bloemblaaderen wordt veroorzaakt door anthocyanen. Deze anti-oxidanten beschermen de plant tegen schadelijke invloeden van buitenaf, zoals veel zonlicht. Ook maken ze de planten veerkrachtiger tegen sommige insecten en verbetert het de stresstolerantie. De hoeveelheid anthocyanen wordt ook beïnvloed door temperatuur (lage

temperatuur verhoogt de aanmaak van anthocyanen), zuurgraad (pH) en aanwezigheid van metaalionen (zoals ijzer en magnesium) in de bodem.

Een toename van zonlicht (licht bestaat uit deeltjes/golven die we fotonen noemen) veroorzaakt dus een verhoogde aanmaak van anthocyanen. Blauw en ultraviolet (UV) licht bestaan uit fotonen met meer energie dan de fotonen van groen en rood licht. Hoe krachtiger de zon schijnt (en hoe hoger deze aan de hemel staat), des te meer hoogenergetische fotonen de plant bereiken. De plant reageert vervolgens met een verhoogde aanmaak van anthocyanen, en gaat dus meer paarse kleuring vertonen.

Deze pigmenten veroorzaken ook de fleurige herfstkleuren in bladeren, chlorofyl (bladgroenkorrels) maskeert deze kleuren. Wanneer chlorofyl wordt afgebroken in de herfst (onder invloed van minder licht door kortere dagen en lage zon en lagere temperaturen), komen deze kleuren tevoorschijn.

Terug naar het madeliefje. Het madeliefje is dus lid van de familie van de composieten. Dat betekent dat het geheel dat men bloem noemt eigenlijk bestaat uit heel veel bloemen, bij het madeliefje zo'n 60 tot 100. De middelste gele (buis)bloemen zijn tweeslachtig, de buitenste vrouwelijke bloemen groeien uit tot witte lintjes. De combinatie van gele buis- en witte lintbloemen trekt bestuivers (insecten) aan. Je kan het madeliefje dus ook zien als symbool voor samenwerking. Planten met hun bloemen liggen aan de basis van onze voedselketen. En zij danken hun verspreiding weer aan de bestuivers. Met de teloorgang van de bestuivers (insecten) zullen ook de planten sterk achteruitgaan.

Een kunstwerk

Bij een nationale verkiezing hoort ook een kunstwerk en dat is gemaakt door Esmée Winkel, zij is botanisch kunstenaar. Ik ben zeker van plan om haar werk te gaan bekijken omdat de foto op de site van Vroege Vogels een mooie zoekplaat lijkt. Tussen de madeliefjes heeft ze namelijk ook de top 5 verwerkt. Mijn nieuwsgierigheid is gewekt.

*Renée Broekhuis
Arjan Kalee (foto's en 'wit bekend kleur')*

DE SCHRIJVER EN DE Vlieg

Hier een verhaal dat ik geschreven heb toen Nijkerk 600 jaar bestond, in het kader van Heel Nijkerk schrijft. Het thema was: In Nijkerk kan dat. Dit verhaal heb ik in de bibliotheek van Nijkerk mogen voorlezen en is opgenomen in het boekje Heel Nijkerk schrijft.

Boven het ronde gewelf van het schip van de Catharinakerk, de kerk met de mooiste toren van Nederland, timmerde Henk van Slichtenhorst met toestemming van het kerkbestuur een kamertje. Dit eenvoudige vertrek werd overdag verlicht via een ventilatieraam en 's avonds door het elektrisch licht van een peertje. Vanuit dit vertrek had hij uitzicht op de landschappen, zoals het altijd groene polderlandschap, het in onregelmatige akkers en weilanden verdeelde hoevenlandschap, de heideontginningen van Kruishaar en in de verte de met elzensingels omzoomde stroken van de veenontginning van Nijkerkerveen. 's Nachts bewonderde hij de sterrenhemel.

Henk wilde schrijver worden en het kerkbestuur had vertrouwen in zijn talent. Mogelijkheden creëren voor talent was niet alleen in oude tijden zo, **in Nijkerk kan dat nog steeds.**

Verheven boven de aarde zou Henk tot grote literaire hoogte kunnen stijgen. Het schitterende landschap, het gebeier van de kerkklokken, het carillon, de markt, de mensen op straat en de oude, statige huizen, dit alles inspireerde hem tot het verzinnen van talloze verhalen. Die verhalen zaten al in zijn hoofd, klaar om opgeschreven te worden. Maar helaas, er was een groot probleem: hij kreeg geen letter op papier.

Dit probleem zou echter op een onverwachte manier worden opgelost. Dat ging zo.

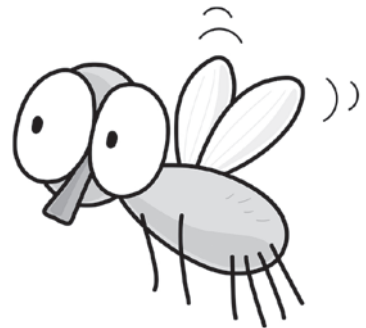
Toen Henk voor de zoveelste keer zuchtend boven zijn papier gebogen zat, verscheen er plotseling vanuit het niets een vlieg, bijna zo groot als een klein vogeltje. Het beestje streek neer op de schrijftafel, zo van: hier ga ik nooit meer weg. De vlieg scharrelde over het kale hout. De kleuren van zijn vleugels veranderden bij iedere beweging. Van hemelsblauw, korenbloemblauw, kobaltblauw, staalblauw, grijsblauw, lichtblauw naar donkerblauw. Zijn carneoolkleurige ogen deden Henk denken aan de kralenketting van zijn oma. Met twee voorpootjes poetste de vlieg met uiterste precisie zijn kopje schoon.

De vlieg werd Henks vaste metgezel. Hij voerde Vlieger, zoals hij hem genoemd had, korreltjes suiker.

Het beestje maakte op zijn rondvluchten door de kleine kamer verschillende geluiden: als hij honger had, produceerde hij een lichte bromtoon die overging in een donkere, volle toon als hij gegeten had. Bij het bespelen van het carillon door de stadsbeiaardier op maandagochtend, leek het of Vlieger de klanken probeerde te imiteren. In de lucht maakte Vlieger de wonderlijkste capriolen: met hoge snelheid vloog hij zich net niet te pletter tegen de kamerwand. Na een keurige landing cirkelde hij even later weer om de lamp. Hij maakte loopings, duikvluchten en kon een tijdlang als een kolibrie stil in de lucht boven het hoofd van Henk blijven hangen.

Henk kocht een loep. Hiermee bestudeerde hij alle onderdelen van Vlieger. Hij verwonderde zich over de vele zeskantige vlakjes in zijn ogen, de haartjes op zijn kop, en de veelkleurigheid van achterlijf en borststuk.

Uit het leven van Henk was Vlieger niet meer weg te denken. Vrouw en vrienden werden niet gemist.

Het was Vlieger die de doorbraak tot zijn creatieve vermogens veroorzaakte en zo kon het gebeuren dat Henk op een dag als een razende begon te schrijven. Het ene boek volgde op het andere. De ene gedichtenbundel na de andere. En zijn lezers waren laaiend enthousiast. Over de hele wereld werden zijn boeken verkocht.

Toen kwam het noodlot.

Er kwam een uitgever uit Amerika om te spreken over een nieuwe opdracht met een grote oplage. Al spoedig werden ze het eens. Dat moest gevierd worden. Dat moest beklonken worden. Henk daalde af naar de begane grond waar hij in de crypte een kleine wijnkelder had aangelegd. Met één van zijn beste wijnen onder de arm ondernam hij weer de klim naar boven. Daar trof hij een enthousiaste uitgever aan.

Ik heb, zei deze, toen je even weg was een goede daad verricht. Op je schrijftafel zat een gore, grote, blauwe, vieze vleesvlieg. Toen hij vervolgens op de houten vloer zat, moest hij dat met de dood bekopen. Ik heb hem met mijn voet vermorzeld. Kijk maar.

Bij het zien van die grote, zwarte, uitgesmeerde vlek op de vloer werd Henk door een hevige duizeling overvallen en hij was zeker onderuitgegaan als hij zich niet stevig aan de stoeleuning had vastgehouden.

Hierna ging het bergafwaarts met Henk. Hij miste zijn metgezel, zijn kleur, snelheid, gratie, beweeglijkheid, onvoorspelbaarheid, kortom, hij miste het leven en tenslotte werd hij ziek. Henk kwam niet meer van zijn bed. Niet lang daarna hield zijn hart op met kloppen. Zijn roem verbleekte. Na verloop van tijd verdween hij uit de herinnering van zijn lezers. Echter, uit de herinnering van vele Nijkerkers zal hij nooit verdwijnen.

Leendert de Boer

de Bibliotheek
Gemeente Nijkerk
brengt je verder!

**Leen boeken/tijdschriften over tuinieren
bij de Bibliotheek! www.bibliotheeknijkerk.nl**

EEN NATUURBELEVING OP DE VOORMALIGE BODEM VAN DE ZUIDERZEE

Het is zaterdagochtend 27 april 2024. Terwijl een groot deel van de Nederlandse bevolking Koningsdag viert gaan 25 enthousiaste cursisten van de IVN Vogelcursus op ontdekkingsreis, onder leiding van de uitstekende cursusleiders Hans en Jelle. Dit keer wordt een bezoek gebracht aan de Oostvaardersplassen en de Lepelaarsplassen. In twee unieke natuurgebieden waar waterplassen, rietvelden, bosschages en bomen zich afwisselen gaan we op zoek naar moeras-, bos- en weidevogels. De ontdekkingsreis begint langs de Almere-kant van de Oostvaardersplassen. We horen en/of spotten de tjiptjaf, de nachtegaal, de Cetti's zanger, de koekoek, de blauwborst, de rietzanger, de karekiet en verschillende soorten ganzen en eenden. Vanaf de bult hebben we zicht op de weidsheid van de Oostvaardersplassen. In de verte grazen edelherten, konikpaarden en heckrunderen en zelfs de vos laat zich even aan ons zien. 25 enthousiaste cursisten en hun cursusleiders genieten in stilte van de schoonheid van hun omgeving.

Blauwborst

Vos

De drooglegging van Zuidelijk Flevoland

We schrijven 1968. De Oostvaardersdijk langs het Markermeer is gesloten en het grootste gemaal van Europa, het Blocq van Kuffeler, pompt in 8 maanden tijd met 3000 liter water per minuut een gebied leeg dat nu Zuidelijk Flevoland heet. Om de ontwatering en ontginning te bespoedigen wordt via vliegtuigjes rietzaad over de polder uitgestrooid. En om de polder in cultuur te kunnen brengen wordt het meeste riet na verloop van tijd weer verbrand. Dit tot verontwaardiging van de inwoners van Amsterdam, die hun wasgoed buiten te drogen hangen en last hebben van de zwarte rookpluimen. Daarom komt er een tijdelijke verordening dat op elke maandag (wasdag) geen riet verbrand mag worden.

In een brede langgerekte strook langs de Oostvaardersdijk tussen Lelystad en Almere blijft water staan en in combinatie met riet ontstaat een rietmoeras.

De Oostvaardersplassen

Dat deze strook vol met water bleef staan was eigenlijk niet zo verwonderlijk. Ten tijde van de Zuiderzee lag hier een diepe vaargeul om de grote (VOC) handelsschepen vanuit Amsterdam door de relatief ondiepe Zuiderzee naar open zee te leiden. De vaargeul liep tot aan het voormalige eiland Urk, dat in die periode onder bestuur van Amsterdam lag. Maar ook de economische ontwikkelingen in de jaren '70 waren er de oorzaak van, dat op de strook met water geen actie werd genomen. Deze strook was immers oorspronkelijk voorbestemd voor grootschalige industriële en agrarische doeleinden. De besluitvorming vertraagde echter door de oliecrisis (herinneren we nog de autoloze zondag?), de boterberg en de melkplas (overschot van boter en melk). En toen kwamen de ganzen...

Duizenden ganzen trokken over en ontdekten een moerasgebied dat nog niet eerder bestond. Het gebied werd een belangrijke halte op de vogeltrekroute van het hoge noorden richting Afrika. In 1974 broedde de grauwe gans weer in Nederland, wat sinds 1935 niet of nauwelijks meer was voorgekomen. Ook andere ganzensoorten profiteerden van het nieuwe moerasgebied. Duizenden onvolwassen ganzen bezochten het rietmoeras om te ruien. Tijdens de rui verliezen ganzen tegelijk al hun handpennen waardoor ze niet meer kunnen vliegen en kwetsbaar zijn voor vossen en roofvogels. Zij verstopten zich in het hoge riet en vraten het gesloten rietveld en rietmoeras open. Er ontstond een ideale leefomgeving voor planten, insecten, amfibieën, kleine vissen en...heel veel vogels.

En waar vogels zijn, zijn natuurliefhebbers en onder druk van natuur- en milieuautoriteiten ontstond er een officieel natuurgebied. De Oostvaardersplassen waren geboren. Genoemd naar de oorspronkelijke vaargeul (Oostvaardersdiep) en naar de Amsterdamse handelslui die op hun schepen naar de Oost (Oostvaarders) voeren. De gans speelde dus een cruciale rol bij het ontstaan van de Oostvaardersplassen. Maar ook de gebiedsbeheerders (Staatsbosbeheer en Provinciale Staten) lieten zich niet onbetuigd.

Er werd 3000 hectare droog gebied aan het natte gebied toegevoegd. Hiervoor werd het spoortracé tussen Almere en Lelystad verlegd. Het droge land moest voorzien in de voedselvoorziening van de ganzen (een gans eet gemiddeld een pond gras per dag). De ganzen waren immers van groot belang voor het openhouden van het moerasgebied.

Om het droge gebied open te houden en struik- en bosvorming tegen te gaan, werden er 32 heckrunderen (1983), 40 konikpaarden (1984) en 57 edelherten (1993) in het gebied gebracht.

Konikpaarden tussen het hout

Vanaf 2019 wordt het waterpeil in het westelijk deel van de grote plas tijdelijk verlaagd (en later weer verhoogd = moeras reset) om het riet de kans te geven zich te herstellen van de ganzenvraat. Tijdens deze droge periodes ontstaan er poelen en slikvlaktes en ontwikkelt zich een gevarieerde pioniersvegetatie.

Bepaalde vogelsoorten (o.a. wintertalingen) profiteren hiervan. Nadat het riet zich heeft hersteld en uitgebreid, wordt de waterstand geleidelijk weer op niveau gebracht. Zo blijft het gebied aantrekkelijk voor de vele water-, riet en moerasvogels. Wat de beheerders zich in de beginperiode niet realiseerden, was dat een deel van de vissen (karpers, stekelbaars, aal) door het lage water bloot kwamen te liggen. Dit tot groot genoegen van de zeearenden. Om verdere vissterfte te voorkomen werd een groot deel van de vispopulatie vervolgens overgezet naar het naastgelegen Markermeer.

*Grote zilverreiger
en blauwe reiger*

In 2023 zijn waterverbindingen (vispassages) met omliggende kanalen tot stand gebracht zodat vissen toegang kregen tot het gebied. Met name aantrekkelijk voor visetende vogels zoals de reiger. Door de aanplant van bomen en struiken is de basis gelegd voor de ontwikkeling van een bos- en weidelandschap. Dit trekt bos- en weidevogels aan.

Vanaf 2009 zijn de Oostvaardersplassen een Natura 2000-gebied. Centraal staat het beschermen van 31 gedefinieerde vogelsoorten en het faciliteren van de trekvogels.

In 2023 verbleven 200 verschillende vogelsoorten in het gebied. Tijdens de vogeltrek in november werden bij daglicht gemiddeld 40.000 vogels (exclusief ganzen) per dag geteld.

Een hoogtepunt in de prille historie van de Oostvaardersplassen was de komst van de zeearend in 2004. In 2005 vormde zich een broedpaar en in 2006 werd sinds lange tijd weer een zeearend in Nederland geboren. Vanaf die periode is de zeearend niet meer weg te denken uit de Oostvaardersplassen.

Zeearend

Maar dieptepunten kent het gebied ook. In 2018 stierven duizenden grote grazers de hongerdood door een combinatie van extreme kou en voedselgebrek. Meningsverschillen over het bijvoeren en het afschotbeleid leiden nog steeds tot felle discussies in de samenleving. Discussies die voorkomen hadden kunnen worden als men het plan voor vrije doortocht van de grote grazers via Zeewolde, de Veluwe naar de Duitse grens en vice versa had door laten gaan. Maar de toenmalige staatsecretaris van landbouw (Henk B.) wilde op natuurbeleid maar liefst zestig procent bezuinigen (20 okt.2010). Aankoop van grond voor het maken van verbindingen tussen natuurgebieden (essentiële schakels in de Ecologische Hoofdstructuur) werden stopgezet.

Vanaf 2018 zijn de Oostvaardersplassen onderdeel van Nationaal Park Nieuw Land. Samen met het Markermeer, de Markerwadden en de Lepelaarsplassen vormen zij het grootste man-made natuurpark ter wereld met 29.000 ha natuur.

De Lepelaarsplassen

Op nog geen 10 minuten afstand van de Oostvaardersplassen liggen de Lepelaarsplassen. Een natuurgebied van ongeveer 500 hectare, gelegen langs de Oostvaardersdijk bij Almere. Eveneens sinds 2009 aangewezen als Natura2000-gebied ter bescherming van de vogels. Het gebied bestaat uit kleimoeras en drie plassen, ontstaan door zandwinning tijdens de aanleg van de Oostvaardersdijk. Langs de dijk bevindt zich een vierde (kwel)plas. Het gebied is deels toegankelijk. Naast de circa 300 waargenomen vogels bevinden zich in het gebied reeën, vossen en bevers. Aan de zuidkant van het gebied staat een eenstammige schietwilg met een stambreedte van 200 cm (gemeten op 1,3 m hoogte) en dat is daarmee de dikste boom in Zuidelijk Flevoland.

In 2019 werd zeearend Jannie geboren. Jannie werd de eerste gezenderde zeearend in Nederland. Jannie verblijft nu hoofdzakelijk in haar geboortestreek,

maar is ook regelmatig te vinden in Hamburg (Noord-Duitsland) om vermoedelijk een zeevisje te pikken. Met haar spanwijdte van 240 cm vliegt zij gemakkelijk in een dag op en neer naar Hamburg.

Foeragerende lepelaars

In 2020 is een tweede zeearend van de Lepelaarsplassen gezenderd. Vanwege haar blonde looks kreeg zij de naam Blondie. Blondie is minder avontuurlijk dan Jannie.

De Lepelaarsplassen ontlenen hun naam aan de lepelaar. De lepelaars zijn tijdens de zomerperiode nog regelmatig aanwezig in het gebied, maar helaas niet meer als broedvogel, waarschijnlijk door de predatiedruk van de vos.

Het is inmiddels middag. We zijn met de vogelexcursie behoorlijk uit de tijd gelopen. Maar er is niemand die klaagt. Vanaf de Oostvaardersdijk werpen we een laatste blik op de vogelboulevard (Lepelaars - trekveld) waar we eerder in de middag o.a. de kempiaan, de Kievit, de roodborsttapuit, de scholekster, de purperreiger, de kiekendief en tal van ganzen hebben waargenomen. We sluiten af in stijl, want tijdens onze terugtocht naar de auto 's worden we begeleid door de zeearend. Het symbool van een prachtig natuurgebied, dat ruim 70 jaar geleden nog de bodem van de Zuiderzee was.

*Tekst: Rik Hendrikse
Foto's: Arjan Kalee en Els Horst*

Rik Hendrikse leidt op enthousiaste wijze natuurexcursies in Flevoland, bent u geïnteresseerd, dan kunt u contact opnemen met: rhendrikse40@hotmail.com

MOS bv

verenigingsmanagement,
secretariaat, financiële
administratie,
communicatie en advies

www.mos-net.nl

MOS Select bv

werving en selectie,
detachering,
uitzenden

www.mosselect.nl

MOS Events bv

evenementen,
congressen, workshops

www.mosevents.nl

Postbus 1058 - 3860 BB Nijkerk - Tel: 033 - 247 34 00
E: mos@mos-net.nl - W: www.mos-net.nl

Sanitair
Alle merken kranen
Onderdelen voor kranen
Gashaarden
Elektra
PVC afvoer
Badkameraccessoires
Dakbedekkingsmaterialen

Ohmstraat 1, 3861 NB Nijkerk
(033) 245 14 72

Voor bedrijven en particulieren
Openingstijden en overige
informatie vindt u op:
www.van-dasselaar.nl

IN MEMORIAM ROEL VAN DER WIJK

Op 5 februari 2024 is onze oud-voorzitter Roel van der Wijk op 91-jarige leeftijd overleden. Roel is van 1998 tot 2006 voorzitter geweest van IVN Nijkerk. Toen IVN enkele jaren een voorzitter ontbeerde heeft Roel, toen hij met pensioen ging, deze taak op zich genomen. Hij hield veel van de natuur en wilde graag zijn steentje bijdragen.

Onder zijn voorzitterschap bloeide de vereniging weer op. Er werden diverse cursussen georganiseerd, zoals groencursus, natuurgidsencursus en cursussen voor paddenstoelen, mossen en korstmossen, planeten en het zonnestelsel, vlinders, vogels en planten. Ook de werkgroepen maakten een groeiperiode door.

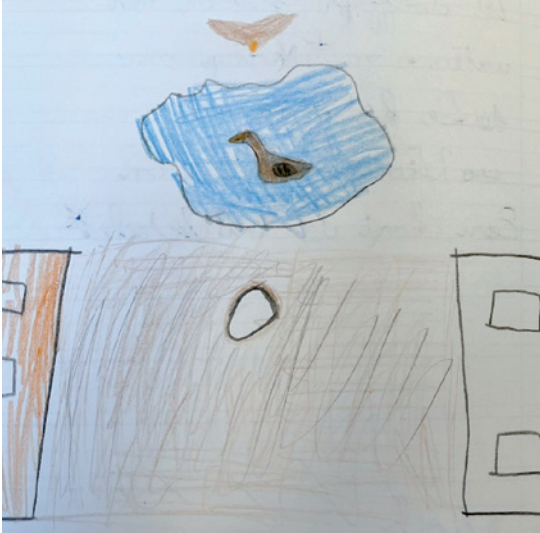
Roel vond dat je als IVN'er 'Vroege Vogels' op zondagochtend zeker moest luisteren, want dat was erg interessant en leerzaam. Ook cultuur en historie boeiden hem. Hij rommelde graag in zijn grote achtertuin, waar je van allerlei vogels en planten kon tegenkomen.

De laatste jaren ging zijn gezondheid steeds verder achteruit, daar had hij het moeilijk mee. Vlak voor zijn overlijden heeft hij nog de lezing van Peter Bijvank in de Kruiskerk over kloosterboerderijen rond Nijkerk bijgewoond.

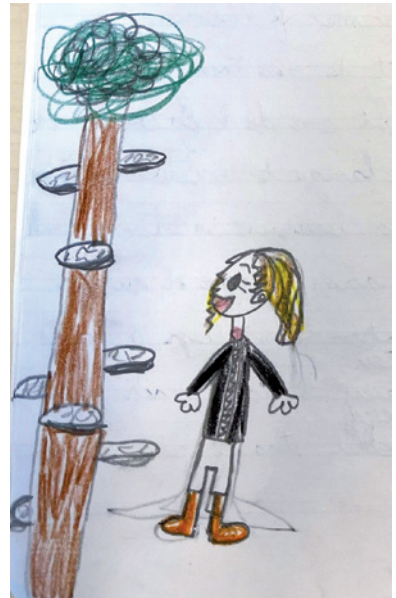
Gerrie de Gooijer

OP ONTDEKKINGSREIS DOOR HET HOEVELAKENSE BOS

In het lentenummer (2024) van Nijkerk Natuurlijk stond een verhaal over wat de natuurgids beleeft tijdens een wandeling door het Hoevelakense Bos met kinderen van 7 en 8 jaar. Nu, maart 2024, komen de kinderen zelf aan het woord en ze zijn natuurlijk in het kleurpotlood geklommen.

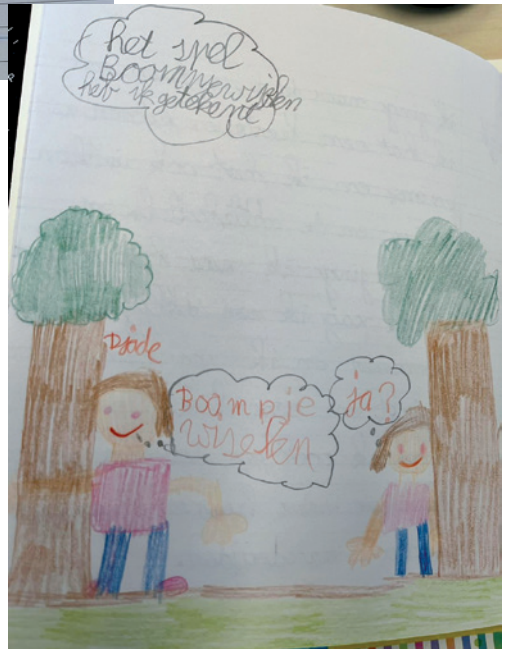
Ik ging naar het bos. We gingen een boswandeling doen. Ik heb een arend gezien. De arend cirkelde rond, hij zweefde door de lucht. Ik keek door de verrekijker. Ik zag een eend.

Naar Het Bos!

Ik leerde veel van de meneer vertelden
veel over het bos en ik was er ~~bij~~ ~~heer~~
in ge ~~int~~ ~~re~~ ~~int~~ ~~de~~ ~~me~~ ~~er~~ ~~ve~~ ~~te~~ ~~de~~ ~~ve~~ ~~l~~
over de vogels en we zijn ook bij het
poepmuseum!!! ge weet en we zijn
ook bij een boom ge weet die op een
slang leek en we ~~zijn~~ ~~he~~ ~~be~~ ~~en~~ ~~ook~~
boompje wiselen ge doen dat is dat
er ~~is~~ ~~een~~ ~~ie~~ ~~man~~ ~~die~~ ~~ge~~ ~~en~~ ~~de~~ ~~bo~~ ~~om~~ ~~en~~ ~~de~~ ~~an~~ ~~te~~ ~~we~~ ~~er~~
derem veel en dan moet je zo snel mo-
ogelijk wiselen van boom.

De leuke boswandeling.
We gingen naar het bos en
hebben ook een spel gespeeld met
bomen, en tikkertje, en er was ook
een poepmuseum dat was echt
heel leuk. Er waren boswachters
die ons dingen leerden. En we
zagen zelfs een slang en ook een
vogelhuisje, dat was gaaf en leuk.
En toen gingen we naar huis, dat
was jammer. Doei.

Renée Broekhuis
Met dank aan groep 4 van een Nijkerkse basisschool

75 NIJKERKSE KINDEREN VISSEN IN DEZELFDE VIJVER!

Het is vrijdag 24 mei. In de wijk Paasbos aan de ingang van de sporthal Strijland hangt de groene IVN-vlag. Wat is hier te doen?

Hans, Bernadette en Marieke van de Scholenwerkgroep staan klaar aan de waterkant voor de sporthal. Een nieuw onderdeel van het jaarprogramma, dat we de scholen hebben aangeboden, is aan de beurt. Er staan en liggen waterbakken, visnetten en zoekkaarten klaar. Het slootjesvisseizoen is geopend!

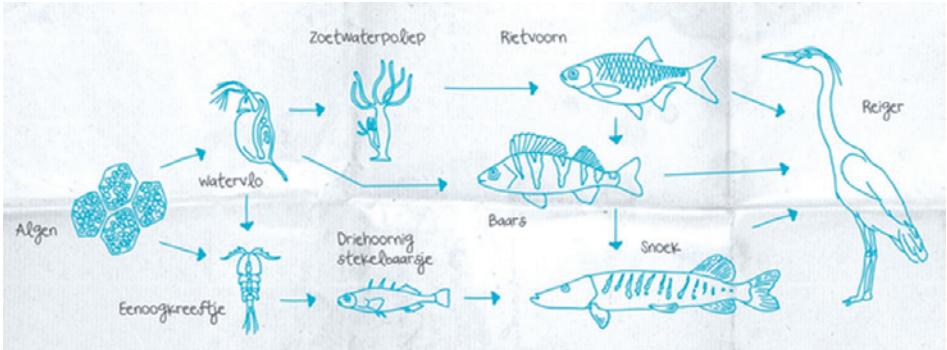
Kinderen van drie klassen van scholen in de buurt van de sporthal komen vandaag onderzoeken wat er allemaal aan leven in de sloot te vinden is. De leerkracht heeft al groepjes samengesteld en voor extra begeleiders gezorgd. Dat laatste is best een uitdaging tegenwoordig, met ouders die beiden werken en een druk bestaan hebben.

Na een welkom van het IVN-team gaan de kinderen aan de slag. Om beurten mogen zij met een schepnet door het water. De inhoud wordt in een waterbak gedaan en vervolgens wordt gekeken wat er gevangen is. Op zoekkaarten kijken de kinderen en wij wat de naam is van het beestje dat gevangen is. En soms delen we er wat meer kennis over.

Dolenthousiast zijn de kinderen, als er een kikkervisje uit het water wordt gevestig. Sommigen hebben al achterpootjes. Ook met kleine stekelbaarsjes zijn de kinderen heel blij. Die zijn toch populairder dan de vele watervlooien,

vlokreeften, zoetwaterpissebedden, waterschorpioenen en andere spartel- en kriebeldieren die in het slootwater leven. Hans vertelt nog iets over het voedselweb in de sloot, want wat eten ze en wie eet nou wie?

Het is best even een inspanning om dit voor te bereiden en de hele dag voor de kinderen klaar te staan. Maar hoe mooi is het tegelijkertijd om op één dag 75 kinderen zo heerlijk enthousiast bezig te zien.

Als je dit leest, is er ook al een tweede visdag geweest en hebben we in de wijk Corlaer en in Hoevelaken weer enthousiaste kinderen en leerkrachten ontvangen. En wat zullen ze daar uit het water hebben opgehaald? De natuur heeft altijd weer verrassingen voor ons!

Marieke van den Heuvel

Wijnhoeve Middeldorp
 Ambachtelijke en duurzame wijn geproduceerd in Nijkerk
 Nu 10% korting op onze wijnen voor IVN-Nijkerk leden
 Appelsestraat 38, Nijkerk
 www.wijnhoevemiddeldorp.nl

GERT DAVELAAR
GRONDWERKEN LANDSCHAPSONDERHOUD

Heiweg 34
3794 MP De Glind
Tel: 06-23769164
www.gertdavelaar.nl
info@gertdavelaar.nl

Welkom bij Albert Heijn Nijkerk.

Openingstijden:

maandag t/m zaterdag 07.00 - 22.00 uur
zondag 08.00 - 22.00 uur

Dat is het *lekkere* van...
Albert Heijn Van den Tweel

Frieswijkstraat 72 - Nijkerk

Bulderweg 16
3862 PK Nijkerk
tel: 06-224 00 523
e-mail: info@bokkers-verhuur.nl

OPEN TUINEN DAG 2024 - VAN DER MEERSTRAAT 36

Op zaterdag 15 juni 2024 is er weer een Open Tuinen dag, georganiseerd door Groei & Bloei. Ze hebben mij gevraagd om hieraan mee te doen en dat doe ik natuurlijk graag. Hiervoor moest een stukje geschreven worden. Een verkorte versie staat in de folder en het hele artikel, zoals dat hieronder staat, vind je op de website van Groei & Bloei: <https://nijkerk.groei.nl/activiteiten/zaterdag-15-juni-open-tuinen-dag-2024>

Dus beste natuurliefhebbers: jullie zijn van harte welkom op 15 juni van 10.00 tot 17.00 uur, in de tuin aan de Van der Meerstraat 36.

Half februari al is er in deze tuin geen plekje zwarte grond meer te zien. Hier groeien planten die vroeg in het voorjaar bloeien, zoals de winterakoniet, die zo langzamerhand de helft van onze tuin beslaat. De eerste insecten, vooral hommels, doen zich te goed aan de nectar van deze vroegbloeiers. Ondertussen komen de voorjaarsbloeiers tevoorschijn, zoals narcissen, bostulpen, daslook, aronskelk, judaspenning en dergelijke. Hierna komen de planten die in de voorzomer bloeien, dan komen de zomerbloeiers en de nazomerbloeiers en tenslotte de planten die tot laat in de herfst bloeien. Kortom, bijna het hele jaar door bloeiende planten waarvan allerlei soorten insecten profijt hebben.

Een natuurtuin heeft waardplanten, hiervan leven de rupsen van insecten. Drachtplanten moeten er ook in voorkomen. Die leveren de nectar. Een dichtbegroeide tuin met struiken en takkenhopen leent zich uitstekend voor vogels en zoogdieren. Soms zijn er vijf egels tegelijk in onze tuin. Een goede tuin levert voedsel, veiligheid en gelegenheid tot voortplanting voor allerlei soorten dieren.

Achter onze tuin bevindt zich een sloot van drie meter breed die gevoed wordt met een bron van water uit een diepte van 54 meter. Schoon water dus. De ijsvogel komt hier regelmatig om stekelbaarzen te vangen. Verder is hier een houtsingel, een watertje en een schouwpad. Dit alles is in de loop van vele jaren in cultuur gebracht om vogels, zoogdieren maar vooral insecten een kans te geven.

Het is de bedoeling van het beheer, dat de dieren en planten uit de omgeving van Nijkerk naar de tuinen wordt gehaald. In het schouwpad zijn vijf muurtjes gebouwd die een ecosysteem vormen voor hommels, graafbijen en planten. Al het materiaal dat voor deze tuinen is gebruikt, zoals stenen en hout, is tweedehands. Recycling dus. Niets uit onze tuin gaat verloren. Alles wat wordt verwijderd, gaat op de takkenhoop of in de compostbak.

De gemeente, die in dit project een aandeel heeft, trakteert op 15 juni iedere bezoeker op een verrassing, die te maken heeft met het feit dat Nijkerk de belangrijkste plaats moet worden die zich inzet voor het welzijn van insecten. Er wordt voorlichting gegeven. Mijn vrouw en ik hoeven niet op vakantie. Iedere dag zijn we weer benieuwd wat voor nieuws we in de tuinen aantreffen.

Leendert en Anneke de Boer

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

Woensdagavond 20 maart jl. werd de ALV van het IVN Nijkerk door ruim 35 mensen bezocht. Ze werden door onze aftredend voorzitter Maarten Oosterkamp welkom geheten. Op het programma stond eerst het officiële deel waarin de notulen, het financiële verslag 2023 en de begroting voor 2024 kort werden behandeld. Ellie Kroon gaf daarop een toelichting en de kascommissie Hans Dekker en Robin Nellestein verleenden decharge. Het jaar werd met een

mooi positief saldo afgesloten! De vergadering gaf akkoord! Op de website zijn alle documenten opgenomen en kunt u ze nog eens doornemen. Vooral het jaarverslag van alle werkgroepen is het lezen waard.

Arie van den Berg werd in het zonnetje gezet omdat hij 40 jaar lid is. Door zijn slechte gezondheidstoestand kon hij er helaas niet bij zijn. Zijn vrouw Bertine nam de oorkonde en speldje in ontvangst. Van harte gefeliciteerd Arie en sterkte gewenst.

Ben Hiemstra is namens het bestuur tot vertrouwenscontactpersoon benoemd. Hiermee wordt onder meer invulling gegeven aan de regeling van het landelijk IVN. Eenieder die met een situatie te maken krijgt van grensoverschrijdend gedrag, kan zich tot Ben wenden.

Van Maarten werd afscheid genomen met mooie woorden van Rien Loman. Hij is ruim vier jaar voorzitter geweest en heeft in die tijd het IVN op een prettige en enthousiaste wijze geleid. De focus ligt op de kerntaken van het IVN, waaronder educatie en de natuur met de mens verbinden. In zijn woorden gaan wij verder als een mooie, goedlopende vereniging.

Nieuwe voorzitter gezocht!

Het bestuur is daarom op zoek naar een nieuwe voorzitter. Heeft u interesse, wilt u op een verbindende manier de natuur rond Nijkerk onder de aandacht brengen of weet u iemand die dat wil doen? Laat het ons weten, wij gaan graag met elkaar in gesprek!

De avond werd afgesloten met een fantastische documentaire van Jonathan van Deelen. 'De kneuteruiltjes', een mooi verslag van het leven van steenuiltjes in een nestkast op Kruishaar. Bedankt Jonathan, dat je ons hebt meegenomen! De documentaire is op YouTube te vinden!

Na een gezellig hapje en drankje was de avond om.

Arjan van Slooten

NATTIGHEID EN SLIJMZWAMMEN

April en mei waren recordnat, de slijmzwammen profiteerden ervan. In de nattigheid van een verrotte boomstam vond ik op 26 mei de nog onrijpe vruchtlichamen van het zilveren schijnpluimpje (links; één zo'n 'slijmlolly' op steeltje is maar 5 mm lang), rossig buiskussen (rechts) en gewoon ijsvingertje (onder). Hun rijpe sporen zijn bruin/grijs.

Slijmzwammen (myxomyceten) bezitten geen hyfen (netwerk van draden), hebben sporen met een celwand zonder chitine en behoren daarom niet tot de paddenstoelen (schimmels).

De bekendste is heksenboter (een gele klodder).

Arjan Kalee

OP KRAAMVISITE BIJ DE UILEN

Alle vogels leggen in mei hun ei, behalve de koekoek en de griet. Een waarheid als een koe, maar er klopt niet alles van. Er zijn best nog wat afwijkingen te noemen, zoals de aalscholver die in december/januari al kan beginnen of de bosuil, die er vroeger bij is. De kwartel is bijvoorbeeld een luie eend in de bijt, die veel later aan de gang gaat. Kortom: elke vogel zingt z'n eigen lied...

De uilenwerkgroep is in de loop van mei al aan het werk gegaan. Zij hebben een deel van de kasten van Jelle de Jong voor hun rekening genomen. De afgelopen tijd zijn er leden bijgekomen, er zijn nu 8 leden, fantastisch! Mooi om dit werk met zo'n groep te doen.

Jelle heeft in de loop der jaren zo'n 120 steenuil- en 40 kerkuilkasten 'verzameld'. Deze kasten 'hangen' bij boeren en buitenlui in de omgeving van Nijkerk. Een hele klus om dat jaar in, jaar uit bij te houden en het is mooi dat hij de afgelopen tijd versterking heeft gekregen. De omgeving van Nijkerk is heel geschikt voor deze beide uilen. Kleinschalig landschap, houtwallen, bosjes en het is belangrijk als er op de erven een rommelig hoekje is. Plekjes waar vooral muizen voorkomen. De uil is erg afhankelijk van voedsel mogelijkheden, een goed muizenjaar is veelal ook een goed uilenjaar.

De uil kan zomaar als iconsoort van het landschap rond Nijkerk worden gezien. Het is daarom goed dat dit landschap door toedoen van boeren en buitenlui in stand blijft en dat de gemeente Nijkerk de IVN-initiatieven een warm hart toedraagt.

In het najaar worden de kasten schoongemaakt, zodat de uil in het voorjaar in een gespreid bedje komt. Je moet er tenslotte wat voor doen... Medio mei controleren de leden van de uilenwerkgroep de kasten. Wordt er gebroed en zo ja, hoeveel eieren en/of kuikens zijn er? Zo kan de ontwikkeling van de uilen worden bijgehouden.

Elke keer is het spannend als je de ladder opklimt: zit er iets in, ja, nee of toch ja? Zijn er kuikens of eieren en hoeveel? Ook kan het zomaar gebeuren dat als je de deksel van de kast iets optilt er een zwerm van 5-6 spreeuwen je om de oren vliegen of dat een koolmees of zelfs een merel de kast heeft gekraakt.

De koekoek legt dan wel z'n eieren bij een ander in het nest, maar uilenkasten worden zomaar gekraakt. In de kast van een kerkuil tref je geregeld een holenduif aan en de spreeuw vindt de kerkuilkast een uitstekende woning.

Om het kraken te voorkomen, wordt de kerkuilkast voorzien van een invliegopening met een pijp waarin een scherpe bocht zit. De duif kan z'n takken er dan niet in krijgen. Om predatie door bijvoorbeeld een marter te voorkomen wordt bij de steenuilkast een extra schotje bij de vliegopening geplaatst, zodat de marter er niet in kan klimmen. Hij kan simpelweg de bocht die daardoor ontstaat niet met z'n lange rug maken. Maar andere vogels hou je er niet mee tegen, die broeden gewoon tussen beide schotjes in...

*Steenuil met 1 uitgekomen jong en prooidieren (jonge koolmezen)
(met een schotje voor de invliegopening)*

Dit jaar lijkt het erop dat het een goed uilenjaar wordt, bij iets meer dan de helft van de kasten zijn er eieren en kuikens gevonden. Nu moeten ze nog groot worden, we wachten met spanning af...

Controle kerkuilenkast

Jonge kerkuilen (en 2 muizen + braakballen)

Arjan van Slooten

BOUW
BULDERWEG *hoveniersbedrijf*

Hoveniers Aanleg

Hoveniers Onderhoud

Boomtechniek

Schoolpleinen

Flora en Fauna

Bouw Bulderweg Hoveniersbedrijf
Duifhuis 34
3862 JG Nijkerk

Tel: 033 245 41 86
Mobiel: 06 53 302 663

FF SOLUTIONS

*Oplossingen flora & fauna
binnen het wettelijke kader*

Onderdeel van:
R.I.-Buitenbouw B.V.

www.ri-buitenbouw.nl

WERKGROEPEN

Advertenties	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 advertenties@ivn-nijkerk.nl
Boomfeest	Hans Dekker	06 - 52 32 73 70 boomfeest@ivn-nijkerk.nl
Communicatie, PR en Promokraan	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 promo@ivn-nijkerk.nl
Fotowerkgroep	Petra Heidinger	fotowerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Gidsen en excursies	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 gidsenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Hoogstambrigade	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 hoogstambrigade@ivn-nijkerk.nl
Landschapsbeheer	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 landschapsbeheer@ivn-nijkerk.nl
Natuurlijk Proeven	Elly Kuijt	06 - 22 23 28 68 ellykuyt@gmail.com
Nieuwsbrief	Herman van Dasselaar en Jorieke Linnenkamp	pr@ivn-nijkerk.nl
Nijkerk Natuurlijk	Arjan Kalee (tijdelijk)	nn@ivn-nijkerk.nl
Planten	Arjan Kalee	plantenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Scholen	Hans Dekker	06 - 52 32 73 70 scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Vogels	Janoh de Groot	06 - 26 53 44 03 vogelwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Wandelgroep	Petra Heidinger Ruud Verhoef	promo@ivn-nijkerk.nl
Website	Ruud van Veenschoten	06 - 81 33 26 28 webmaster@ivn-nijkerk.nl

**VAN
DER
GOOT**

OPTICIENS

**Gespecialiseerd in
verrekijkers en nachtzicht.**

o.a.: Swarovski - Zeiss - Bynolyt - Leica - Pulsar - Hikmicro

Plein 15, Nijkerk